

Η Παναγία ως καρπός προσευχής και η προσευχή ως είσοδος (Ηλίας Λιαμής, δρ. Θεολογίας, Καθηγητής Μουσικής, Πρόεδρος της Συνοδικής Υποεπιτροπής Καλλιτεχνικών Εκδηλώσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος)

[/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

ΣΥΛΛΗΨΗ-ΓΕΝΝΕΣΙΟΝ

Η Παναγία ως καρπός προσευχής

Όλη η επίγεια διαδρομή της Παναγίας μας ταυτίζεται με την προσευχή. Από την

πρώτη στιγμή της σύλληψής της, η ύπαρξή της είναι ταυτισμένη με αυτήν. Άλλωστε, η ίδια αποτελεί καρπό προσευχής. Η σύλληψή της απετέλεσε αποτέλεσμα παράδοσης στη θεία βούληση, όταν τα ανθρώπινα δεδομένα εξαντληθήκαν και η προσευχή απέμεινε ως το έσχατοκαταφύγιο παρηγοριάς και ελπίδας. Και πράγματι, η θερμή και καρδιακή προσευχή δύο γερόντων οδήγησαν στην ανατροπή των ανθρωπίνων δεδομένων. Μέσω της συλλήψεως της Παναγίας γινόμαστε μάρτυρες μιας προσευχής η οποία καρποφόρησε. Η ίδια η Παναγία μας αποτελεί καρπό προσευχής, ορατό σημείο θεϊκής ανταπόκρισης σε ένα απεγνωσμένο αίτημα, έμψυχη απόδειξη της επουράνιας Πατρικής ευεργεσίας.

Το γεγονός αυτό αποτελεί και ευκαιρία επισημάνσεως μιας διαστάσεως, που συχνά παραθεωρείται. Ποιο είναι αυτό; Ο ρόλος της ευσέβειας και της προσευχής των γονέων. Τιμούμε αγίους και λατρεύουμε ασκητές. Εξαιρέτως ανυμνούμε την άχραντη Παναγία. Πίσω όμως από όλες αυτές τις αγιασμένες μορφές βρίσκονται γονείς που συνδύασαν την ανατροφή των λόγων με το παράδειγμα της ευσεβείας και την, μέσω της προσευχής, παράδοση στη θεία παιδαγωγία. Μήπως όμως και κάθε τεκνοποιία δεν αποτελεί θεία δωρεά; Πόσο διαφορετικά θα αντιμετώπιζαν οι σύγχρονοι γονείς την σύλληψη και την τεκνοποιία, αν την εκτιμούσαν ως δωρεά, αλλά και ως αποστολή; Πόσο το άγχος πολλών νέων ζευγαριών θα εξαφανιζόταν, αν εναπέθεταν στον Θεό την ανάδειξη μιας νέας ύπαρξης αλλά και πόση ευθύνη θα συνόδευε την ανατροφή που δίνουν στα παιδιά τους πολλοί νέοι γονείς, αν την θεωρούσαν ανάθεση ιερής αποστολής εκ μέρους ενός κοινού επουράνιου Πατέρα; Ουδείς γνωρίζει πώς θα υλοποιείτο το σχέδιο της σωτηρίας μας χωρίς την Παναγία. Ουδείς όμως γνωρίζει και πώς θα βρισκόταν η Παναγία ως κυοφορούσα οδηγόν πλανωμένους, και απογεννώσα λυτρωτήν αιχμαλώτους (Ακάθιστος ύμνος) χωρίς τους ευλογημένους Ιωακείμ και Άννα.

ΕΙΣΟΔΙΑ

Η προσευχή ως είσοδος

Στα Εισόδια, η Θεοτόκος, από καρπός προσευχής μεταβάλλεται η ίδια σε προσευχή. Και μάλιστα προσευχή ευγνωμοσύνης. Η αφιέρωσή της στον Ναό μπορεί να περιγραφεί ως ευγνώμων επιστροφή ανεκτίμητου δώρου. Με την πράξη αυτή, ο Ιωακείμ και η Άννα αναβιβάζονται από το πρώτο επίπεδο προσευχής, εκείνο του αιτήματος, στο δεύτερο, εκείνο της ευγνωμοσύνης και μάλιστα της έμπρακτης. Η πράξη αυτή βέβαια αποκτά ακόμη μεγαλύτερη αξία, αν αναλογιστούμε την θέση που κατέλαβε η μικρή Μαριάμ στη ζωή ενός ηλικιωμένου και άτεκνου ζευγαριού. Πόσα αποθέματα πίστης και πόση αλλοίωση ψυχής πρέπει να είχε επιφέρει η προσευχή τους, ώστε να προβούν σε έναν τέτοιον αποχωρισμό! Πόση αγάπη και πόση τρυφερότητα θα πρέπει να ένιωθαν γι' αυτό το θείο δώρο! Ας επιμείνουμε στο ευλογημένο αυτό ζεύγος προσευχής, προκειμένου να διαγνώσουμε τις προϋποθέσεις, με τις οποίες ξεκινά τη ζωή της η Παναγία. Ας συνειδητοποιήσουμε πως αυτή η προσφιλέστατη ύπαρξη δεν στάθηκε ικανή να αποπροσανατολίσει την καρδιά των γονέων της Παναγίας. Ο Θεός δεν εκθρονίστηκε από την καρδιά τους, προκειμένου να δώσει τη θέση του στο μικρό κορίτσι. Σε ηλικία τριών ετών, το επιστρέφουν στον ουράνιο Δωρητή, μεταβάλλοντας την σε ζώσα θυσία αινέσεως και ευγνωμοσύνης. Μεταβάλλεται λοιπόν η Παναγία σε ζώσα προσευχή ευγνωμοσύνης, η οποία ανατίθεται στον Θεό.

Η προσφορά αυτή όμως δεν αφορά μόνον τον Ιωακείμ και την Άννα. Μένοντας συνεπείς στην πανανθρώπινη σημασία του προσώπου της, πρέπει να την θεωρήσουμε ως οσμήν ευωδίας και καρπό πνευματικό όλων των δικαίων μέχρι τότε, όπως υπέροχα μας περιγράφουν τα μεγαλυνάρια της εορτής των Εισοδίων. Το δε εξαποστείλარიον της εορτής την παρουσιάζει ως την εκπλήρωση όλων των προφητειών, αναφέροντας: «Ην πάλαι προκατήγγειλε των προφητών ο σύλλογος ... Μαρίαν την θεόπαιδα, πιστώς ανευφημήσωμεν». Ως τέτοια, η Παναγία μάς διανοίγει δρόμο προς τα Άγια των Αγίων του Ναού, παραδίδοντας σε εμάς διαβεβαίωση για την δύναμη της προσευχής. Άγια των Αγίων αποτελεί για μας ο χώρος της καρδιάς, ο τόπος ενοικήσεως του Χριστού από την στιγμή της Βαπτίσεώς μας, προς τον οποίον αποκτούμε πρόσβαση μέσω της προσευχής. Μόνον η προσευχή καθιστά την ψυχή άξια μιας τέτοιας εισόδου. Μόνον αυτή μας εισοδεύει προς την πληρότητα της πνευματικής ζωής και την απόλαυση της σχέσεως με τον Θεό, πρόσωπο προς πρόσωπο. Μόνον δι' αυτής, καθιστάμεθα ζώντες ναοί της θείας Χάριτος. Γι' αυτό και η υμνωδία της ημέρας των Εισοδίων περιστρέφεται γύρω από μια ακόμη εξαίσια αντιστοιχία:

«Σήμερον ο ναός ο έμψυχος, του μεγάλου Βασιλέως, εν ναώ εισέρχεται, αυτώ ετοιμασθήναι, εις θείαν κατοίκησιν. Λαοί αγαλλιάσθε» (Όρθρος Εισοδίων) .

Η Παναγία εισέρχεται στον Ναό, ο οποίος ουσιαστικά προεικονίζει την ιδία. Διότι ναός θα υπάρξει και αυτή, ναός όμως αχειροποίητος, που θα φιλοξενήσει όχι απλώς τα ιερά αντικείμενα μέσα στην Κιβωτό της Διαθήκης, αλλά τον ίδιο τον Θεό ενσαρκωμένο, θεμέλιο και ολοκλήρωση της Νέας Διαθήκης. Τόπος προσευχής ο Ναός. Τόπος προσευχής και ο έμψυχος ναός, η Θεοτόκος.